Primaria

APRENDER É CRECER XUNTOS 1

Programación

Unidade 4

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliables
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título
O frautista de Hamelín

Descrición da unidade
Seguimos traballando os contidos do outono a través da celebración do magosto; tamén se incorpora como fío condutor, o contorno urbano do alumno e os seus elementos característicos, especialmente os tipos de edificacións e a súa función (hospitais, museos, colexios, etc.), o mobiliario urbano e as normas de educación viaria.

Da man deste fío temático, os alumnos seguirán estudando as letras do abecedario, nesta unidade, *n*, *c* e *qu*, aspectos básicos sobre a saúde e a alimentación e elementos urbanos. As actividades propostas son variadas e graduadas para que o profesorado poida valorar, en cada momento, o grao de desenvolvemnto que ten cada alumno.

Temporalización:

Novembro: ☐☐■■

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

LINGUA

- Escoitar e ler un conto coa axuda de pictogramas.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras, frases e textos breves formadas coas letras estudadas.
- Escribir con corrección as consoantes *n, c, qu*, que se estudan nesta unidade.
- Completar frases e palabras coas letras estudadas.
- Ler con eficacia pequenas frases e textos e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.
- Ler e dialogar sobre o magosto e coñecer unha canción popular relacionada cun froito do outono: a castaña.
- Utilizar a expresión oral de forma correcta e coherente nas actividades, exposicións e debates da aula.

CIENCIAS DA NATUREZA

- Valorar a importancia de coidar a saúde.
- Coñecer os principais hábitos saudables.

CIENCIAS SOCIAIS

- Identificar distintos elementos da rúa.
- Coñecer algunhas normas básicas de educación viaria.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

——————————————— LINGUA ———————————————

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables
• Lectura. - Conto tradicional: *O frautista de Hamelín.* - Comprensión da lectura. • As letras*: n, c, qu*. • Obradoiro de escritura. • Tarefa. - O magosto.	1. Escoitar e comprender un conto oral.	1.1. Escoita e comprende un conto tradicional. 1.2. Le o conto coa axuda dos pictogramas. 1.3. Recoñece os personaxes principais do conto e os elementos significativos
	2. Recoñecer auditivamente as consoantes *n, c, qu.*	2.1. Recoñece a consoante e a súa localización na palabra. 2.2. Pronuncia con corrección a consoante estudada.
	3. Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras e pequenos textos formadas coas vogais e as consoantes estudadas.	3.1. Le con fluidez e pronunciando correctamente palabras e frases formadas coas consoantes estudadas. 3.2. Diferencia, tanto de forma oral como escrita, a sílaba rectas e inversas (*na, an*).
	4. Escribir con corrección palabras e frases formadas coas vogais e as consoantes estudadas.	4.1. Escribe con corrección palabras e frases formadas coas vogais en maiúscula e en minúscula. 4.2. Recoñece e asimila o uso de *c* e *qu*.
	5. Comprender e ordenar información.	5.1. Comprende un texto e ordena a información que extrae del.
	6. Escribir con caligrafía correcta.	6.1. Escribe con boa caligrafía vogais e as consoantes estudadas nesta unidade.
	7. Informarse e aprender sobre a celebración do magosto en Galicia.	7.1. Le o texto sobre o magosto, axudado polos pictogramas, e compréndeo. 7.2. Aprende a canción *Arao, arao*.

CIENCIAS DA NATUREZA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables
• A saúde e a enfermidade. Prácticas saudables. • A hixiene persoal, o descanso, o ocio e o coidado do corpo. • Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes, na aula e no centro.	1. Coñecer a importancia de ter hábitos saudables como fonte de saúde e benestar.	1.1. Identifica o que debe facer para estar san.
	2. Coñecer e valorar a relación entre o benestar e a práctica de determinados hábitos: alimentación variada, hixiene persoal, exercicio físico regulado sen excesos ou descanso diario.	2.1. Valora a hixiene persoal, o descanso, o uso adecuado do tempo libre e a atención ao propio corpo, desenvolvendo hábitos para o seu coidado.
	3. Adquirir hábitos de hixiene e coidado persoal.	3.1. Manifesta condutas de hixiene e coidado persoais.
	4. Adquirir hábitos de prevención de enfermidades e accidentes na aula e no centro.	4.1. Desenvolve hábitos de prevención de enfermidades e accidentes.

CIENCIAS SOCIAIS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables
• Pertenza aos grupos sociais máis próximos. A rúa: características e mobiliario urbano; convivencia na rúa. • Educación viaria. • Estratexias para a resolución de conflitos, utilización das normas de convivencia e valoración da convivencia pacífica e tolerante.	1. Identificar os elementos dunha rúa.	1.1. Distingue elementos dunha rúa e nomea obxectos do mobiliario urbano.
	2. Recoñecer a importancia de coidar os bens comúns.	2.1. Coñece a importancia de manter a limpeza da rúa e o coidado dos seus elementos.
	3. Respectar o cumprimento das normas básicas como peóns.	3.1. Coñece a importancia de respectar as normas básicas de educación viaria.
	4. Observar e discriminar diferentes elementos viais que ha de recoñecer un peón valorando a importancia da mobilidade na vida cotiá.	4.1. Discrimina os principais elementos viais que ha de recoñecer un peón.

	5. Mostrar capacidade de relación co ámbito e sensibilidade ante as necesidades dos outros.	5.1. Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e ámbitos (escola, familia, rúa, etc.).

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación proponse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF)

LINGUA

Estándares de aprendizaxe avaliables	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Escoita e comprende un conto tradicional.	• Audición do conto clásico, *O frautista de Hamelín*, vinculado á páxina inicial. • Actividades do LD sobre o conto que inicia a unidade e animación sobre as imaxes.
1.2. Le o conto coa axuda dos pictogramas.	• Lectura do texto que se inclúe na lámina inicial.
1.3. Recoñece os personaxes principais do conto e os elementos significativos.	• Actividade da epígrafe "Comprendo a lectura" para identificar os personaxes principais do conto e os elementos e actitudes máis relevantes. • Actividade de "Intelixencia interpersoal" do LA para analizar e avaliar en gran grupo as actitudes dos personaxes do conto.
2.1. Recoñece a consoante e a súa localización na palabra.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades de lectoescritura, adiviñas, e actividade de aprendizaxe cooperativa da PD. • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
2.2. Pronuncia con corrección a consoante estudada.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades de lectoescritura, trabalinguas (*Cando contas contos*...), adiviñas e actividade de aprendizaxe cooperativa da PD.
3.1. Le con fluidez e pronunciando correctamente palabras e frases formadas coas consoantes estudadas.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades de lectoescritura, xogos (*Decotín, decotán...)*, trabalinguas, adiviñas e actividade de aprendizaxe cooperativa da PD.

	• Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
3.2. Diferencia, tanto de forma oral como escrita, a sílaba rectas e inversas (*na, an*).	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades do LD. • Actividades de lectoescritura e ditados da PD.
4.1. Escribe con corrección palabras e frases formadas coas vogais en maiúscula e en minúscula.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades da PD. • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
4.2. Recoñece e asimila o uso de *c* e *qu*.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades do "Obradoiro de escritura" do LA • Actividades da PD. • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
5.1. Comprende un texto e ordena a información que extrae del.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades do "Obradoiro de escritura" do LA
6.1. Escribe con boa caligrafía vogais e as consoantes estudadas nesta unidade.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
7.1. Le o texto sobre o magosto, axudado polos pictogramas, e compréndelo.	• Lectura do texto con pictogramas do LA. • Actividades e xogos da PD. • Ampliación de contidos sobre o magosto coa cantiga *A tía Marica*, nos recursos da PD • Actividades sobre o magosto do LD.
7.2. Aprende a canción *Arao, arao*.	• Audición da cantiga *Arao, arao* que está no CD audio ou no LD. • Busca en internet da versión musicada da canción.

CIENCIAS DA NATUREZA

Estándares de aprendizaxe avaliables	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Identifica o que debe facer para estar san.	• Selección de actividades do LA. • Ficha de reforzo dos RF. • Actividades propostas na PD.
2.1. Valora a hixiene persoal, o descanso, o uso adecuado do tempo libre e a atención ao propio corpo, desenvolvendo hábitos para o seu coidado.	• Selección de actividades do LA. • Actividades propostas na PD. • Actividade de Aprendizaxe cooperativa proposta na PD.

3.1. Manifesta condutas de hixiene e coidado persoais.	• Selección de actividades do LA. • Actividades propostas na PD.
4.1. Desenvolve hábitos de prevención de enfermidades e accidentes.	• Actividades propostas na PD.

CIENCIAS SOCIAIS

Estándares de aprendizaxe avaliables	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Distingue elementos dunha rúa e nomea obxectos do mobiliario urbano.	• Selección de actividades do LA. • Fichas de reforzo e de ampliación dos RF. • Actividades e xogo propostos na PD.
2.1. Coñece a importancia de manter a limpeza da rúa e o coidado dos seus elementos.	• Selección de actividades do LA.
3.1. Coñece a importancia de respectar as normas básicas de educación viaria.	• Selección de actividades do LA. • Actividades propostas na PD.
4.1. Discrimina os principais elementos viais que ha de recoñecer un peón.	• Selección de actividades do LA. • Actividades propostas na PD.
3.2. Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e ámbitos (escola, familia, rúa, etc.).	• Actividades propostas na PD.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
Comunicación lingüística.	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende frases e textos breves coas letras traballadas sen necesidade de axuda.
	Plan lector: Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura da unidade: conto, poemas, cantigas...
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Emprega a numeración nas súas necesidades básicas.
Competencia dixital.	Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.	Emprega os medios tecnolóxicos para buscar información sobre o magosto.
Aprender a aprender.	Desenvolver estratexias que lle axuden a comprender os contidos.	Formula interrogantes para mellorar a aprendizaxe dos contidos da unidade.
	Intelixencias múltiples: Intelixencia interpersoal.	Analiza e comenta as actitudes dos personaxes.
Sentido da iniciativa e espírito emprendedor	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Mostra perseverancia nas tarefas de reforzo
	Participar nas dinámicas e xogos de grupo.	Aprende a canción *Arao, arao* e outros xogos tradicionais e practícaos cos compañeiros.
Competencias sociais e cívicas.	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Coñece o valor de respectar os bens comúns, como o mobiliario urbano, e aplícao tamén ao contexto escolar.
	Educación en valores: A gratitude.	Aprecia a axuda dos demais en todos os ámbitos (familia, colexio, amigos...), e agradecelo con bos xestos, accións e palabras.
Conciencia e expresións culturais.	Aprender e recoñecer cancións para celebracións e xogos propios do patrimonio popular galego.	Descobre e xoga coas cancións de celebracións como a canción *Arao, arao*. Aprende algún retrouso, adiviña, xogo ou encadeado que lle permita aumentar a súa bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da lingua galega.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: Gozamos coa lectura do conto “O frautista de Hamelín”

- Lemos o conto tradicional «O frautista de Hamelín”» e observamos os personaxes nos pictogramas da lámina inicial; tamén podemos activar a animación do LD.
- Seguimos as suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos as actividades do LA e do LD.
- Realizamos as actividades, para ampliar os contidos, da PD.
- Realizamos as actividades interactivas do LD.

Tarefa 2: Coñecemos a importancia de coidar a saúde e levar hábitos saudables.

- Observamos o mural que corresponda *O corpo e os sentidos* ou *A roda dos alimentos* coas suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos as actividades do LA.
- Realizamos actividades complementarias da PD.
- Completamos con actividades interactivas do LD.

Tarefa 3: Aprendemos as letras

- Coñecemos as consoantes n, c, qu coas diferentes actividades de discriminación visual, auditiva, expresión oral e escrita do LA.
- Realizamos as actividades do LD
- Realizamos as actividades da PD, que se amplían con poemas, adiviñas, xogos e trabalinguas.
- Continuamos a tarefa de aprendizaxe cooperativa para realizar unha caixa-vocabulario.

Tarefa 4: Coñecemos os elementos da rúa e algunhas normas de educación viaria.

- Realizamos as actividades do LA.
- Realizamos actividades complementarias e xogos da PD.
- Completamos coa ficha de reforzo e a de ampliación dos RF de Ciencias.

Tarefa 5: O magosto.

- Coñecemos as suxestións metodolóxicas da PD para estes contidos.
- Realizamos as tarefas do LA.
- Ampliamos os contidos cos recursos da PD: xogos e actividades sobre o poema de Antón García Teijeiro.
- Realizamos as actividade do LD.

Tarefa 6: Repaso da unidade

- Realizamos as actividades de repaso do LA.
- Realizamos as actividades complementarias e lemos os poemas de Xoán Babarro e Antón García Teijeiro do apartado Recursos da PD.
- Completamos coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a detección de ideas previas e presentación de contidos.
- Audición das lecturas correspondentes do CD e emprego do libro dixital para realizar as actividades como elementos motivadores.
- Seguemento individualizado da lectura de varios nenos.
- Utilización de diferentes agrupamentos que favorezan o traballo cooperativo e o intercambio de opinións entre os iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Traballo en grupo cooperativo: agrupar os alumnos en grupos de 3 ou 4 e empregar as estruturas de aprendizaxe cooperativo suxeridas na guía do profesor para traballar os principios de definición de obxectivo grupal, interdependencia positiva e interacción cara a cara.
- Dramatización de situacións cotiás relacionadas coa familia (arrolar un bebé) ou co reparto das tarefas na casa.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.

8. RECURSOS

- Cadernos complementarios. Este proxecto ofrece cadernos complementarios de **Aprendo a ler**, **Aprendo a escribir**
- Recursos fotocopiables da Proposta Didáctica. Para esta unidade podemos atopar recursos fotocopiables de Reforzo, Ampliación e Comprensión lectora nos Recursos fotocopiables.

. Murais da unidade: *O deporte e a saúde*, e, *O Nadal.*

Recursos dixitais

- Libro dixital. Os alumnos e alumnas poderán reforzar os contidos estudados a través do libro dixital. Nel ofrécese a versión en audio do poema ademais de actividades interactivas.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiables.
- A continuación recóllense algúns enlaces web de interese:
  - *http://anayadigital.es*
  - *http://www.orellapendella.org* Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
  - *www.elhuevodechocolate.com* , *http://www.lacajadezapatos.es*: Nestas web, en castelán, teñen moitos recursos que podemos adaptar.

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de Avaliación).
- Proba de avaliación da unidade (nos Recursos fotocopiables).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades observo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?

- Como vou minimizar as dificultades?

- Que necesidades individuais observo no desenvolvemento da unidade?

- Que recursos e estrateias manexarei para atender as necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos acadaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?

- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?

- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o vindeiro curso? Por que?